

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

III. Huic sententiæ opponuntur prima verba canonis Antiocheni. Vt solvatur difficultas, distinguitur chorepiscopatus à Chorepiscopo. Chorepiscopatus est ministerium quod conferri potest Presbytero ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

clausulâ canonis ex auctoritate apostolica se illa defuisse synodus testatur; Leonis scriptum significando. Deinde Synodus Regensis, postquam irritam ordinationis speciem à duobus temerè convenientibus Episcopis circa Armentarium esse declarasset, in una Ecclesia Chorepiscopum institui permittit. Vbi chorepiscopatus conceditur ei qui nunquam fuit Episcopus.

III. Sed ejusdem canonis Antiocheni prima verba opponuntur, quæ secundum Dionysij Exigui interpretationem Chorepiscopis ordinationem episcopalem tribuunt. Græca enim illa, *εὐχρηστέως ἐστὶν Ἐπισκόπων εὐχρηστέως*, his verbis sincerè reddidit, *quamvis manus impositionem Episcoporum acceperint*; Et vice glossæ addit, *Et ut Episcopi consecrati sint*. Hæc sunt verba quæ synodos Gallicanas olim in varias sententias distaxerunt, quæque viris eruditissimis hodie persuaserunt chorepiscopatu adjunctam olim fuisse episcopalem ordinationem. Attamen hæc controversia facili negotio componi posse videtur, si chorepiscopatum distinguamus ab eo cui collatum est illud ministerium. Itaque hæc erit certissima regula, chorepiscopatum esse ministerium cui Presbyteri & aliquando etiam Episcopi admoventur. Chorepiscopus enim est ministerium ad levandam Episcopi sollicitudinem in pagis & vicis parœciæ sive diœceseos episcopalis. Presbyterium verò est ordo qui manuum impositione confertur ad conficienda & dispensanda sacramenta; quemadmodum episcopatus ordinis potestate confertur, adjuncta administratione parœciæ. Porrò cum civitatis nomen cui præest Episcopus, agrum omnem seu regionem complectatur quæ in laterculo Imperij illi civitati contribui solet, quæ per castella, oppida, vicos, & possessiones sparsa, in antiquis canonibus *παροικία* dicitur; Episcopus quidem curam universæ parœciæ gerit, sed ita ut sollicitudinem suam inter plures dividat. Quare præter Presbyteros civitatis, qui matri Ecclesiæ operam suam navant in sacrificiis peragendis, sacramentis erogandis, fundendis precibus, homiliis recitandis, ceterisque hujusmodi sacris ministeriis, per vicos ordinat Presbyteros ad eadem munia in vicinis Ecclesiis exercenda; quò se conferunt possessores ex rusticanis parœciis, ut verbis Synodi Chalcedonenfis utar. Parœciæ enim vocabulum nunc universam Episcopi diœcesim significat, nunc villas seu rusticas vicorum appendices, ubi possessores & rustici agros exercent. Olim autem in oppidis tantum, aut vicis, Presbyteri institui erant, qui inde

ὑποεπίσκοποι ὑπὸ τοῦ ἐπίσκοπου dicuntur, id est, *ἐκ τῶν χωρίων* seu vicis ordinati; quos rectè Gennadius Herverus *Vicanos* reddidit, Dionysius *Presbyteros vicis*, & alibi *Presbyteros qui sunt in agris*; Martinus Bracarensis *Forasticos* Presbyteros reddidit. Ea enim tempestate Ecclesiæ in vicis constructa erant; in villis autem & possessionibus, Oratoria tantum privata de consensu Episcoporum excitabantur, orationis causa, non autem ad celebrandam liturgiam, quod à canonibus & à Iustiniano vetitum erat, ut pluribus alibi dicitur.

IV. Sed præter Presbyteros, aliquot etiam ministros muneris sui habebat Episcopus, in iis scilicet quæ administrationem respiciebant. Præcipui erant Chorepiscopus, Archidiaconus, & Archipresbyter; quibus addi possunt Oeconomus, & Defensor. Non est hujus instituti officia Ecclesiarum Orientalium & Occidentalium expendere. Satis erit id unum observasse, chorepiscopatum inter officia recenferi, ut archidiaconatum, & archipresbyterarum; quemadmodum rectè adnotavit Concilium Aquisgranense anno octingentesimo trigésimo sexto. Presbyteri & Diaconi gradus sunt in Ecclesia, & ad sacramentum ordinis pertinent. Sed archidiaconatus completur ministerium adjunctum gradui, ut archipresbyteratus ministerium adjunctum presbyteratu; quemadmodum explicat Isidorus Hispalensis. Eodem pacto chorepiscopatus est officium & ministerium ab Episcopo civitatis delatum, ad vicanas Ecclesias, quæ Presbyteris erant commissæ, administratione sua disponendas. Administrationem enim & *διοίκησιν*, non autem solam sacramentorum erogationem, & verbi prædicationem, Chorepiscopis tribuit Concilium Antiochenum. *Sanctæ synodo placuit ut modum proprium recognoscant, ut gubernent subiectas sibi Ecclesias, earumque moderamine curaque contenti sint*. Inde profectum Chorepiscopi nomen, quod *ἐκ τῆς χώρας*, id est, in pago civitati contributo, administratione episcopali uteretur, & vicariam Episcopis operam præstaret. Vnde eleganter Ferrandus Diaconus in Breviario Canonum, Chorepiscopos *Vicarios Episcoporum* interpretatur, ratione habita muneris quod gerunt erga vicanas Ecclesias & parœcias rusticanas. Non enim ad nominis originem respexit, sed ad sollicitudinem quam subiectis sibi Ecclesiis Chorepiscopi impendebant. Interpretationi canonum quam secutus est Ferrandus apprime convenit illa qua usus est Carolus Magnus in Capitulari Aquisgranensi, & Isidorus in Collectione

Can. 13. Syn. Neocæsar.

Can. VIII. Syn. Ant. apud C. 17. p. 101 et 102.

Conc. Aquisgran. II. capitulo II. De vita & doctr. inter. ord. can. 4. Comparimus quendam Episcopum vicarios, id est, Chorepiscopos, Archipresbyteros, & Archidiaconos, non solum in Presbytero, sed etiam in plebibus Parochiæ suæ avaritiam potius exerceat, quam ministerii ecclesiastico dignitate inserviat, popularique salutis confiteri.

Conc. Ant. *ἵνα οἱ ἐπίσκοποι τὰς ἐκκλησίας αὐτῶν ἡσυχαστικῶς ἡγασθῶσι, καὶ τῶν ἐκκλησιῶν ἀποστολὴν ἐπιτελοῦντες ἡσυχαστικῶς ἡγασθῶσι.*

Synodus Regensis 413.

Syn. Chalced. c. 17. 413.